

Ketabton.com

پیر و نئے

مربعہ ممتاز

پروفیسر

رابعہ ممتاز

(قول حقونہ پہ حق دیکوالی کئی محفوظ دی)

د کتاب نوم _____ پروئے
دیکوالہ _____ رابعہ ممتاز
د چاپ کال _____ ۱۳۷۷ھ
پر پئس _____ جدون پر پئس خیبر بازار پشینور
بیعہ _____ ۱۰۰ روپیہ
کاتبہ _____ محمد رسولہ پنتو اکبری

د موندلو درک

- ۱- یونیورسٹی بک ایجنسی
خیبر بازار پشینور
- ۲- معرفت عبد اللہ جانہ مغموم
د اکخانہ شاہین تاون
یونیورسٹی روڈ پشینور

د کورقونہ نمبر : ۵۷۰۳۳۶۹

”دُعا“

دَ حَيَا د رنھا کانو ترجمانه
دَ پرونو پرا وُنو شگهيانه

دَ مغموم صاحب تياره تياره کاله کبني
يو چيوه ده خدا دِي تل لري رونبانه

سید صابر شاه صابر
برته کات

پروٹے

پہ جنازہ می سپین پروٹے خورد کری
زہ خو لہ کورہ جا پروٹی نہ حُم

زما د مینے قاتل گری سرتور
زہ پہ پروٹی ہر وخت مخ پتوم

د بید نامہ داغ بہ راپوری کوئی تا
پام چچی پروٹی لہ می لاس راؤنہ

کلہ می تور کلہ می سپین پروٹے
ستاد نظر نہ داسی خان پتوقا

فہرست

صفحہ	یکے	شمار
۹	عبداللہ جان معصوم	۱
۱۳	رابعہ ممتاز	۲
۱۶	خانہ کعبہ (نظم)	۳
۱۸	حُم دمینی نہ نن (نعت)	۴
۲۰	د عوا لور (نظم)	۵
۲۳	بیا د او بنکو زور دے پیوس مہ کوہ (غزل)	۶
۲۵	پہ تورو نیو شپو کبھی دید نونہ ٹومرہ کپری (غزل)	۷
۲۵	راشہ اشنا عمری کم دے	۸
۲۶	دخیل کبی نصر کورونہ (نظم)	۹
۲۹	مشران (نظم)	۱۰
۳۰	زما زبہ ماتہ کاسہ دہ (غزل)	۱۱
۳۲	مخ پچی رانہ پست نہ کپری خطا نشی (غزل)	۱۲
۳۳	ستاد غمونو سرہ لوچی کوم (//)	۱۳
۳۴	دا استاد راتلو لاری کلبہ تہی پپری رو بدی شی (غزل)	۱۴
۳۶	نوچی دنیا (نظم)	۱۵
۳۸	ستاد مینتی مشال لاس کبھی (غزل)	۱۶
۴۰	زبہ می ہر وختی پو بہن بی (غزل)	۱۷
۴۲	تمغہ امتیاز دی میارک شہ (نظم)	۱۸

۴۵	نه به د باران نه د بلی نه د سیلی قیصی	۱۹
۴۶	چیل قسمت نه خبر نه وم (غزل)	۲۰
۴۸	قسمت (نظم)	۲۱
۵۰	خیالونه وسوسې (نظم)	۲۲
۵۳	تاله به لالیه په لیمو درشم (غزل)	۲۳
۵۴	کور د بیلتون خورشه دا ئې شخه اوکوه (غزل)	۲۴
۵۶	د کلو لخته	۲۵
۵۷	ماته نو په سترگو اشارو خبرې مه کوه	۲۶
۵۸	رور (نظم)	۲۷
۶۰	زړه ئې د د غوښې شخه دکانې نه نو جوړنه دے	۲۸
۶۱	ستاد مینې د درېو تکیو په قلا کښې یه ناسته (غزل)	۲۹
۶۲	د اختر ورځ (نظم)	۳۰
۶۳	سماينه ئې پکارده نور ئې هڅم نه دي پکار (غزل)	۳۱
۶۴	د آسمان لمنې سرې شوې (غزل)	۳۲
۶۶	په هرڅه به تېرېږي دنېک نو ا کمه دي نه وي	۳۳
۶۷	وارخطا وارخطا گورخم (غزل)	۳۴
۶۸	چیل خپلوان (نظم)	۳۵
۷۰	لوپسته	۳۶
۷۱	خط	۳۷
۷۲	د ژوند جو نگرې کښې ویرېږمه زه (غزل)	۳۸
۷۴	زما د زړه په آینه کښې ته ئې	۳۹

٤٥	حُئي خَلَق (نظم)	٤٠
٤٦	شْتَه پَه سِپَر لِي كِنِي دِ پَر مَلَوَنَه شْتَه دَه	٤١
٤٧	تَه چِي پَكِنِي نَه ئِي اِشْنارَه پَه خَلقو خَه كُوم	٤٢
٤٨	مور (نظم)	٤٣
٨١	د بِنو دسر دِ پاسَه (غزل)	٤٤
٨٢	نن د باران شِبَه رَو بَدَه شَوَه چورِ پِي (غزل)	٤٥
٨٣	بِنَه اِخلاق (نظم)	٤٦
٨٤	پَه لِمو باندِي رَا وِ پِي (غزل)	٤٧
٨٥	گِيلَه دِي پَه سِر سترگُو دِي گِيلِي سِرَه بَه كُورُو	٤٨
٨٦	سْتامِينَه لالِيَه دِر وِ عَثْرَنَه شَوَه (غزل)	٤٩
٨٨	لُور (نظم)	٥٠
٩٠	شِپَه د اِنظار (نظم)	٥١
٩٤	لُوبَه (نظم)	٥٢
٩٥	لُوبَه (نظم)	٥٣
٩٨	فَرِياد (نظم)	٥٤
١٠٠	شاهِيَت (نظم)	٥٥
١٠٣	يادونَه اَمِيَدونَه (نظم)	٥٦
١٠٤	پِنَتُون (نظم)	٥٧
١٠٦	نصِيحَت (نظم)	٥٨
١٠٨	مِينَه چِي پيدا شِي فَنايَكِرِي نَه (غزل)	٥٩
١٠٩	تا چِي پَه سِگُو سِگُو كِنِي تَبِرَه كُورَه (غزل)	٦٠
١١٠	مِينَه (نظم)	٦١

۱۱۱	ستاد کبر انتها ده ته پوئے نه ئي (غزل)	۶۲
۱۱۲	دا چمن (نظم)	۶۳
۱۱۵	گيله (نظم)	۶۴
۱۱۸	بگاہ هي د آسمان ستوري په چپه نوله شمپرل (غزل)	۶۵
۱۱۹	زوي مورته (نظم)	۶۶
۱۲۱	د ژوند په دي کتاب کښي نخبه کوم يو حائ کښي کېږم	۶۷
۱۲۲	نيره ستاد ميني دهر چانه زه پشومه (غزل)	۶۸
۱۲۳	په هر طرف چي ئي نوزه به ستا د لاس همسا شم (غزل)	۶۹
۱۲۴	نواره زندگي شوه په غمونو په فکرونو (غزل)	۷۰

”پروئے“

درابعه ممتاز د شاعري دويم ڪتاب ”پروئے“ ساسو

په وړاندي دے - حقيقت دادے چي د ممتاز د ”سپيلني“
ڪتاب شاعري ڪه هرثو فني ڪمزوري لري خو دي خبري نه
انکار نه شي ڪبدے چي لوستونکو د فني ڪمزور و باوجود د
سپيلني شاعري ڊ پره خو بنه ڪره (و ڪتاب چي) په ڊ پره مينه
واخستو او وې لوستو - درابعه ممتاز دويم ڪتاب ”پروئے“
لکه چي دنوم او چاپ په لحاظ نېکله دے - دغسې چي شاعري
هم نېکله ده - زما په خيال چي دي ڪتاب ڪنبي شاعري د
لوستونکو د اعتراض ڊ پر خيال ساتلے دے او ڪوشش چي
کړے دے چي هريو شعر دي په ناپ تول پوره وي -

د ”پروئي“ شاعري په هر لحاظ سره د ”سپيلني“

د شاعري په مقابله ڪنبي په ناپ تول پوره ده - په غزلونو
ڪنبي نوي خيالات - نوي جذبات رونوي استعارې استعمال
کړے شوي دي او ڪوشش په ڪنبي داشوے دے چي د
”پروئي“ په شاعري ڪنبي جدت راپيدا شي - او رابعه
ممتاز په خپل دي مقصد ڪنبي تر ڊ پره حده پوري ڪاميابه
شوي ده - د جدت سره سره د پښتني ماحول خيال هم

ساتلے شوے دے - د مثال پد طر، دا شعر ونه به ئي وا خلو -

چي لوپ د بوال ته خپي فونبکا پښي به دلري

پد دي پښتو د بوالونو د راز خبري نبي شي

يا

د مينې سوال جواب چي د د بوال د پاسه (وشي)

کد خبر وي که کچه وي د بوالوند نومره نوند کوي

د بوالوند د پښتني کلچر يو اهم جز دے او بيا کچه د بوالونه

خو د پښتونخوا د لارو کوڅو اصلي نقشه راکاښي -

ممتاز په خپلي شاعري کښي د پښتو ژبي دود دستور او د

لفظونو د استعمال د پرخيال ساتل دے او زما پد خيال چي دا د

دي خبري ثبوت دے. چي د "سپښلي" نه پس شاعري کوشش

کړه دے چي د پروني شاعري د فن هغه ټولې تقاضې پوره

کوي چي د کومو په حقله به اکثر د لوستونکو دا اعتراض

کولو چي د سپښلي شاعري کښي فني کمزوري دي -

زما پد خيال چي د "پروني" په لوستر به د لوستونکو

دا کيله تر د پرد حده پوري ورکد شي دلته به زه د لوستونکو

د تسلي د پاره د رابعه ممتاز د مختلفو غزلونو نه يو څو

شعر ونه پښ کوم -

۱- - دامه وريه چي زه ستا په خبر ونه پوهېږم

په تته تته شربه دا راز ونه ئي موره نوند کوي

۲- د جوتنگري لوگے بنه دے
زه ٿي اوشکو سره مل ڪم
معدوته به زه شه ڪم
چي زه يم پکني پر پشانه

۳- د بنگر و شرنگا ٿي اوري
د سگور ٿي خبر نه شو
آ زما سادو جانان چي
پد ڪوم جهان ڪني اوسيري

۴- ما پد گودر چک منگ بيا ڪنس دو
ستاد شملي ول راتو بنڪار بڙي نه
د غزل ند پس د ممتاز د نظم پد ميدان ڪني تگ هم ردې
د شاعري د پونج والي دليل و رکوي - حقيقت داد چي ڪني
ڪني نظمرته نو دخيال تو او جذبات تو پد لحاظ زه شاهڪار
گنيم - لک " نوپتيد " " بنتون " " قسمت "
د نچس کلي خري ڪورونو او داسي نور چر نظمونه چي
کو شاعرانو بد دا مونسوعات چپرلي ويا - بهر حال درابعه
ممتاز دويم ڪتاب " پروت " ستاسوپد بڪني دے او
ورسره د نچس دريم ڪتاب " گلونه پانچي پانچي " د چر

زر د چاپ کولو اراده هم لري - خدا ته دې اوکړي چې د
رابعه همتان دريم کتاب هم دې پر زر چاپ شي او د
پښتو په شاعرۍ کې د يو بل نوي کتاب اضافه اوشي
والسلام

عبدالله جان مغموم

منڻ

ما ڇي ڇپيل اونه ڪتاب ”سپڀلني“ ڇاپ ڪولو نو دا
 اُميد ڇانه و ڇي ڀنڀانڊ رونهه ٿو ڀنڀندي به زما ڌ ڪتاب سره
 دومره مينه اوکري - نوزو ڊڀنڀنڀنو رونهه ٿو ڀنڀندو ڊڀره منڻه
 ڪوم ڇي رونهه عموماً اون ٿو ڀنڀندو و خسرماً زما ڪتاب پڊ ڊڀره
 مينه واخستو او وي لوستلو او زما دومره حوصله افزائي ڇي
 اوکيه ڇي نن داد ڌ زه ڇپيل دويم ڪتاب ”پرونه“ پڊ ڊڀ ڇاڇ
 ڇاپ ڪوم ڇي رونهه ٿو ڀنڀندي به ڌ ”پروني“ سره هم دومره
 مينه اوکري لکه ٿومره ڇي ڇي ڌ ”سپڀلني“ سره ڪري وه -
 او زه ڊڊ ڊڊي جوگه شم ڇي ڇپيل دريم ڪتاب ”گلونه پانهي
 پانهي“ ڇاپ ڪولو ته ملا او ترم -

زما دا وٺي ڪتاب ”سپڀلني“ پڊ لوستون ڪو ڪنهي ڌ
 ٿو ڀنڀندو و شمهن زيات و او زما پنه خيال ڇي پنه دغه ڪتاب
 ڪنهي زما زياته شاعري ڌ ٿو ڀنڀندو و ميانده سره ڌ تپلو
 مسئلو او ڪشالو پنه حقه وه نو ڌ ڪه پڊ ڪنهي شمهن ڪنهي ٿو ڀنڀندو
 ڪتاب واخستو او وي لوستو او پنه ڊڊي رنگ ڇي ڌ ڪتاب
 عزت افزائي او زما حوصله افزائي اوکيه ڌ ”سپڀلني“ ڌ شاعر
 پنه حقله ڪنهي رونهه دا راڻي ٿو ڪنڊه ڪري ده ڇي ڪنهي شعرونه

د فن تقاضې نه پوره کوي - نو ما دې روڼو ته دا دليل وړاند
 کړه وچې زه د شعر د فني تقاضونه زيات مقصد له اهميت
 وړکوم په دې وجه چې فني کمزور ته زيات خيال نه و
 ورکړه - کېدای شي چې اعتراض کونکو روڼو زما دا دليل نه
 وي خو بن کړه نو په دې وجه دې حل د "پروڼي" په
 شاعرۍ کې چې د مقصد سره سره د فني تقاضو هم خيال
 ساتل دس او طمع لومړې دلوستونکو دا گيله به ورکه
 شي "پرونه" هم زما غزلونو او نظمونو مجموعه ده -
 په نظمونو کې زما خوښ موضوعات گڼه کور - نغره
 او جارگه دي - او يا چې لورنځور، مور او زامن دي - په
 اکثر و نظمونو کې ما دغه کردارونه د موقعي په مناسبت
 سره ستايلي يا کښلي دي - نو ستاينه په کې زيات او
 غندنه په کې کمه ده -

ما په خپله شاعرۍ کې مينې له اهميت وړکړه
 دس او کوشش چې کړه دس (هغه د پير گوهر يو نظم
 دس) زه غواړم چې قبوله دنيا مينه مينه شي " چې
 د مينې پېغام هرچاته اورسوم او د هرلوستونکي په
 زړه کې د مينې دا پېغام ځای ونيسي -

د لوستو خداي نه دا طمع لومړې پېستانه روڼه
 خو پندې به د "پروڼي" سره هم دومره مينه او کړي لکه
 چې د "سپلني" کتاب سره چې کړې ده او زما به دومره

حوصله افزائی او کوئی چچی خیل دریم کتاب " گلونه
پانہی پانہی " ہم در توره چاپ کویم -
انشاء الله

رابعه ممتاز

خانه کعبه

دائله کورې تاوېم له تا
خانه کعبه پي زارېم له تا

دائله کوره ارمان مې ته وې
اودخون زړگي درمان مې ته وې

لکه گل هسې غوړېم په تا
دائله کورې تاوېم له تا

دائله کوره سودا مې ډېره
درنه تاوېم کنا مې ډېره

لکه دشعې ژړېم په تا
دائله کورې تاوېم له تا

دائله کوره عزت دې ډېر دے
په ټول جهان کني شهرت دې ډېر دے

لڪه ڊپرڻي وريڻم پيءُ تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

ارمان ۾ نشته ڊڊي نه سڀوا
چي بس راحمه مڪي ته بيا بيا

چي هر چڪر کڻي ڄا وريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

بنار ڊمڪي به هرومه ڄنگه
دا باقي ڙوند به ٿرومه ڄنگه

ممتاز به ڄنگه صبريڻم له تڙ
دا الله ڪورڻي ٿا وريڻم له تڙ

نعت

د مدینې منورې نه درخصتې پیه وخت

حَم د مدینې نه ن

داسې راته بنکاري زړه مې بیل شو د سینې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ثومره موده ما په دغه طمعه تېره کړې وه
شپه ورځ مې یو کړې وه
ډېره وار خطا شوم چې خبر شوم دې نېټې نه ن
حَم د مدینې نه ن

زه خو د مودو نه دراتلو په طمعه ناسته وم
هر غم نه زه خلاصه وم
څنگه به ځان صبر کړم د دې خوږې قمې نه ن
حَم د مدینې نه ن

ما خود ^{صلوات الله عليه وسلم} نبی دربار کبني لښې ورځې تېرې کړې
تو ورځې مې تېرې کړې
داسې راتښکاري تڼ مې څم د دې چينې نه نن
څم د مديني نه نن

ماوې چې ^{صلوات الله عليه وسلم} نبی نه به د زړه حالونه وايي
شپه ورځ به کليامه
زړه مې ډېر نوگيري چې زه څم پاکې روضې ته نن
څم د مديني نه نن

دَحْوَا لَوْر

ستالقب دَ فرشتو د دے
پنه جنت کنيې ته پېدا ۱ ۱
ته نحو اهش د بيا بادم وې
په نامه باندي حوا ۱ ۱

ستا د پينو لاندې جنت د دے
نيک اولاد له لوء نعت د دے
ته ريشتيا چي جي بها ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

که ته لورې نور حمت ۱ ۱
که ته نورې نوراحت ۱ ۱
د خاوند د کور رنبا ۱ ۱
په نامه باندي حوا ۱ ۱

دنجیل کور ۾ ٿو کيڏاره
د ڀڄو ۾ ته غمخواره
هر ٻيچي باندې قدر ۾
په نامه باندې حوا ۾

د انسانن په تخليق کيڻي
هان سره کوي خدا ۾ شامله
په رضا خدا ۾ رضا ۾
په نامه باندې حوا ۾

چي ستا کور پرې آباديڻي
مال اوسردي کي زار ٻيڻي
ته د صبر انتها ۾
په نامه باندې حوا ۾

هغه کور گل و گلزار شي
چي ستا په کيڻي روزگار شي
ته د خوب زيرکي شفا ۾
په نامه باندې حوا ۾

هره سخته تپروي ته
نور نيد کور ابادوي ته
ته د صير انتها ئي
په نامه باندې خوا ئي

د کور پچې خه بامېر وي
که هر شومره په تا ډېروي
په خدا ئي ته بنگلا ئي
په نامه باندې خوا ئي

په تخليق کينې د انسان
خدا ئي ستا واغست امتحان
په رضا د خدا ئي رضا ئي
په نامه باندې خوا ئي

ممتاز داسې کار اونه شي
ستا نامه بيد نامه نه شي
ته ساده د دې دنيا ئي
په نامه باندې خوا ئي

خان ساته له هره توره د دنيا د هر پېغوره
همسې وې وړ خطا ئي په نامه باندې خوا ئي

بیا د اوبشکو زوردے ٲیوس مه کوه
وران ٲی ذریه کوردے ٲیوس مه کوه

ٲول بدن لوکے شولمه نه شو مه
دالاحتکه اوردے ٲیوس مه کوه

ته ٲی ٲی ٲی بکا سیا کتوله تلی
هغه محفل خوردے ٲیوس مه کوه

سترگی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
ورک دکو خوردے ٲیوس مه کوه

مه کوه ممتاز ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی
هرشوک ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی ٲی

24

په تورو نیمو شپو کې د دینو نه شو مره نوند کړي
یو بل سره چې اوشی. - اولونونه شو مره نوند کړي

د امة وایه چې ستا په دې خبر و زه پوې نه شوم
په تمه پمته ژبه بیانونه شو مره نوند کړي

د مینې سوال جواب چې د یو بل سره پرې اوشی
که خبر دي که کچه دي د پو اونه شو مره نوند کړي

زموږ د صحبت قصه هم دلته نن پوره شه
زه ستا یم ته زما دې دا قولونه شو مره نوند کړي

ارمان چې هغه تیر ساعت نو بیا په بېرته راشی
د مینې د کتاب زاپه با بونه شو مره نوند کړي

ممتاز په صحبت کې تانه روستو پاتې نه شي
راخه د وفالار کې مزلونه شو مره نوند کړي

راشه آشنا عمر مڃي ڪم ڏي رهه
ذريه دنيا ڪيئي مڃي توري ڏي رهه

ما جو ڇل زريه پڻه تسلي اوده ڪرو
جو پڻه زرا دسترگو نم ڏي رهه

نن چي مسڪي رانه له ورايه شوپي
ڏندي يڪ مڃي جو پڻه سم ڏي رهه

آسمان ڪيئي ستوري پڻه خندا شو ڪله
زما پڻه زريه ڪيئي خوما تم ڏي رهه

ممتاز زريه مڃي پڻه سلگو اوده شو
ڪله درزار مڃي لب ڪم ڏي رهه

دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ

ننڍي بيا پيه زرهه وريبي ، دخيل ڪلي خپ ڪورونڊ
هغه گهري وڏي لاري ، هغه برڪوز مالتونڊ

ادبر دامن پيه خواڪني ، مونڙه لوڀي به ڪوڀي
نه پيه مونڙه ڇا اواز وه ، نه زمونڙه ڇا خاڪار وه

مور وپلار به ٽپوس نڪرو ، ڇي ته ڪوم هڻي وڻي ولاڙه
داجمات ديه ڪه جرهه وه ، چلن لارهه ده ڪه سارهه

هريو ڪورڪني به ماما وه ، هريو ڪورڪني به بيو وه
داهول ڪلهي بيو ڪور وه ، داهول ڪلهي رور وخور وه

ڪه به ڇا ڪره بنادي وه ، داهول ڪلهي خوشحالي وه
ڪه به ڇا ڪره خه غم وه ، هريو ڪس به سترگي نم وه

ڪه به جنگ وه ڪه جهگهه ، يابه بل خه منله وه
مشران به ٽول راهول شو ، دهغو به فيصله وه

کشان به ٻي ملامت ڪرڻ ، پوي به ئي دوئي به هر صورت ڪرڻ
روغن جو ڀرڻ به زراوشو ، دشمني به پاڻي نه ٿو ڪرڻ

مسافر ڪه به ٿوڪ راغلو ، چي به ئي کلي کڻي خپل ٿوڪ
ڊڄري ٿوڀس به ئي اوکرو ، بيا به هلته کڻي ميلهه وه

دهر چا به دغه فرض وه ، چي دے اوڀر پاڻي نه ٿي
ڪڏهين پيان اوکڻ شملِي وي ، ميلمستيا دي ددڪ اوشي

کله کله به ٻي پلار هم ، کورتنه راغلو پڻ تلوار هم
چي جمات کڻي مسافر دے ، چي راغلو د سفر دے

بندوبست دڙو ڏهه اوکري ، خه پاخه ڪري خه ٿوڏ ڪري
گوري اوڀر پاڻي نه ٿي ، زمونن کله به ئي خوڻن نٿي

نڪ ڪوربه خفه ڪڍ لو ، نڪ ميلمه به شرمڊلو
ڊڀر مينه ڊڀر عزت وه ، د خلوص نه ڊڪ آفت وه

نن ٻي بيا پڻ زرهه دريندي
د خپل کلي خه ڪوروننه

زما هغه وخت ياديني ، هغه خلق مي ياديني
هغه خلق چرته لارل ، هاغه خر کورون دوران شول

خهٔ بنگلي شوي خهٔ کورونه ، د بخو خينتو برجونه
آکچ لاري بخي شوي ، دهر چا بيلي کوخي شوي

ديوبل نه خان اونغاري ، خيل غمخوران له ژاري
دهر چا شوچ پر کارونه ، دهر چا شويل کورونه

نهٔ دور خور محبت شته ، نهٔ دپلار مورخه عزت شته
په نفرت هر چاته گوري ، دهر چانه دوي مرروي

هر يوکس دبل نه تنگ دے ، خيل پردي سره په جنگ دے
زما دوي ته زرهٔ تنگيري ، زما خيل کله ياديني

زما هغه وخت ياديني ، زما هاغه خلق ياديني
خدايه داخنکه ژوندون دے ، هر يوکس دخان نه تنگ دے

دمتاز داسي خان حاني شوه

پهٔ ژراهم سود نهٔ کيري

نن مي بيا په زرهٔ وريني

دخيل کلي خري کورونه

مشران

پڇي زمونڙا مشران وو هغه خه شو
دڊي کلي پڇي زيرگان وو هغه خه شو

پڇي بي شانده مينه ئي مونڙ سره ڪوله
پڇي ڀه مونڙا به ڊرگران وو هغه خه شو

مسلي جي به ئي زمونڙا حل ڪولي
نن هرڪار ته مونڙ حيران يو هغه خه شو

پڇي دهر غريب ڊپاره مور و پلار وو
پڇي ڊٽول کلي خيلوان وو هغه خه شو

ممتان مونڙ به چاله خه تسلي و رکرو
مونڙ بچيله ڊر پرڀستان يو هغه خه شو

30

زما زبہٴ ماتہ کاسہ دہ
پرچی لور پہ لور ٿوڇي دي

د دردوتو د غمونو
خهٴ غمڙي شان قصي دي
کله صبر کله اويني کي
ننداره د زبہٴ گو مه

خهٴ پرېشانہ دي ونٿونه
خهٴ پرېشانہ وڙي شي دي

دا د اويني کو سڀا بونه
حوصلي به ٿي لاهو کري

په علاج ٿي نه پوهين م
د ژوند سختي مرحلي دي

31

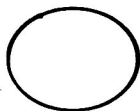
ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تایه کوم خائے کښې پیدا کړم
اے زما خوبه جانا منه

خائے د زرونو خبردار دے
ته ددې نه خبر نه ئې

زه به تاله خدایه غواړم
اے زما یاره نادانته

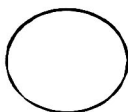
د خوبونگرې لوږې بند دے
زه ئې اوښکو سره مل کړم

مخ چي رانه پٽ نه ڪري خطائشي
مرهه به شم دغمه بي وفا نشي

تڪ خوزما زرهه ئي زما مينه ئي
پام ڪوهه جانيه دبل چا نشي

ستا په وعدو بيا دلته راغلي م
هسي نه پرون پشاني رانشي

ستاد غمونو سره لوي کوم
مرا وو کلونو سره لوي کوم

ستا دراتلو په انتظار کيني کله
د پرو فکرونو سره لوي کوم

بي د غمونو چي نور هڅه نه لري
داسي بختونو سره لوي کوم

د خپل زړگي د تسلي دپاره
تېرو وختونو سره لوي کوم

د بيلتانه په تورو شو کيني ممتاز
د زړه زخمونو سره لوي کوم

34

داستا دراتلولاڙي ڪلڪ ٻنهي ڇڙي اوڀر ڏي شي
ڇي نه ڏي سوال جواب وي نه راتنگ ڏي بيا ڀڏي شي

داختله محبت ڏي ٻول نما ڊپاره خواست دے
اول ڏي خدائے نه عوارم بياره بار باند ڏي جهر ڳي شي

زه جواب در ڀسي نڪرم ، جانيه خيله راشه
زره ڀي تانه گيله من ڏي چور ڳي ڀي گيلي شي

ڇي لوڙ ڊيوال ته خڙي نو بڪار ڀري تي به دلري
ڀه ڏي چيتو ڊيوالونق دراز خيري ٻني شي

دلخه ڇي دمودو گيلي پٽيله ڪرو هواري
ڇي خندا خندا ڏون شي رنگيني ورجي شي شي

دا ساخفگان په هائے دے، خوز ما به هم برن اواري
ڇي ته راشي زما خواله نو ياري دي گيلي شي؟

ممتاز درته دانگ وائي راڄي صلح او ڪرو
ستامينه سيلاندرده په هر بنگي مح لسي شي

نوې دنيا

راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بڼه دنيا جوړه کړو

دې دنيا کې هېڅ نشته غموږ دې فکرونه دي
دې دنيا کې هېڅ نشته دردونه تکليفونه دي

دلته مينه نشته خدايکو خوشي هوسونه دي
دلته مينه نشته دلته خوشي مطلبونه دي

دلته څوک د مينې اصليت نه هم خبر نه دي
دا خوځناور دي ته به وي هېر و بشرنه دي

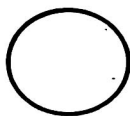
راځه چې دواړه ځان له يوه نوې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه بيله دنيا جوړه کړو

يوه داسې دنيا چي پکښې د واره زړونه يوشي
يوه داسې دنيا چي پکښې دوه روحونه يوشي

هلته کښې به ته اوزه ديوبل ځني قربان شو
هلته کښې به مونږه دخپل خون زړونو درمان شو

راځه ممتاز چي د واره يوه تمې دنيا جوړه کړو
دې دنيا نه لرې يوه ښکلې دنيا جوړه کړو

38

ستاد مینې مثال لاس کښې
په تیرو کښې یم روانه

تابه کوم خائے کښې پیدا کوم
اے زما خوبه جانانه

خائے دزرونو خبردار دے
ته ددی نه خبر نه ئی

زه به تاله خدایه غوارم
اے زما یاره نادانته

دحبونگرې لوږې بنه دے
زه ئی اوښکو سره مل کوم

محلونه به زه خه کرم
چي زه یم پکیني پرېستانه

ممتاز ستا نصیب خراب دے
که ته فکر ورته اوکړي

خپل جانان دې تپوس نه کړي
گیله مه کره د بل چانه

*

ذره ٻي هر وختي ڇو بيڙي
هڻج علاج ٿي نه ٺڪاريڙي

ڊي خيل ٿوند ته يم حيرانه
ڇي په ڇه سخته ٽيريڙي

ٺاڪوڊي ڊي ڇي راياد ڪرم
دباران په شاني ٿارم

د غمون په مگرداب ڪنڀي
مي ڏوند ڪشتم تاويڙي

ٻي حسي او ٻي قدري خو
اوس د خلقو ڪاروبار شو

د دنیا په دې بازار کېږي
اوس هم د سودا خوځيږي

ستا یادونه زما زړه کېږي
و آسمان له ستورو ډېر دي

ته خبر نه یې جانيه
زما زړه تومره خوبديږي.

ممتان ټوله دنیا چاڼ کړه
یو همدرد یې پیدا نه کړو

چې غمونه ترېنه واخلي
داسې ټوک نه پیدا کېږي

تمغہ امتیاز دِ مبارک شہ

خیل خاوند عبد جا مغموم تہ دمغہ امتیاز یہ اخستو
— عقیدت پرزونی — (مستان)

اے دلور ہمت انسانہ
ستا ہمت تہ ہی سلام دے

اے پہ ہر چیا مہربانہ
ستا عظمت تہ ہی سلام دے

تہ پہ کلی پہ وطن کینی
چی پہ بنہ نامہ یاد بیری

کہ دے دور کہ دے تریوردے
تہ دھر چا پکار بیری

تہُ دڪوڀي خاورڀي ڄورڀي
تا ڪٽي ڪبر غرور نشته

پهُ دشتيا ڇي فرسته ڀي
ستا ڪتو ڪٽي ضرر نشته

ڇي هر ڇاڪي ڪٽي تهُ نڀا دشوي
پهُ تا فضل دالله دے

مبارڪ شه سلامت شه
دا آوز له هري خوا دے

زڪ غازی، شعیب ته ڪورم
خوشحالی نه په خندا دي

ڇي ضياءُ ڀي هم ڪورنل شو
نعمتونہ دالله دي

شکر او باسمه چ پرزه
خداي تعالی ته په سجده شم

ټول غمونه رانه هېرشي
په الله الله اخته شم

خوشحالی دې خداي نصیب کړه
اے زما د ژوند ملگریه

مبارک شه مبارک شه
دمتار د سر ټیگریه

خوښدو روښو او بچوته
دا اعزاز دې مبارک شه

ته لائق د دې اعزاز وي
دا امتیاز دې مبارک شه

نه به د باران نه د ږلمې نه د سيلې قيصې
مانه به ته نکرې اے آشنا ډېې وسې قيصې

زه به ستا خبرو ته بگاڼه صبا غون غون شمه
ته که پکښې نه کوې آشنا چرې پر دی قيصې

ماسره خوشه ورځې دا غم ډاډ لایه چې
هسې نه ټوک او کړي ستا زما د آشنا یې قيصې

يوځلې په مونږ که هغه تېر وختونه بیا راشي
اوبه کړو یو بل ته د خوانی ادد مستې قيصې

مینه نوسور اور ډسري لېږي دي زه یې اوسومه
ماسره خو نشته د خندا او خوشحالی قيصې

نن که چرې ژوند وه دهغه وعدا رشتیا شوله
اوبه کړي مټان ته خو د مینې پخوانی قيصې

خپل قسمت نه خير نه دُم
چي به داسې خراب هم وي

چي آشنا به جدا کيږي
ژوند به داسې عذاب هم وي

که په لنډو لارو لار شپي
نومرل ته نه دسپږن ږي

د پټو ږولو په لار کښي
لختي هم وي اعراب هم وي

ستا تدبير به کار اونه کړي
د تقدیر مالک نو هم شته

د تندی د کړینو خان له
یو جوړ شوے کتاب هم وی

د خدائے و رکړه بی بها ده
ممتاز شک پکښې اونډه کړې

د غریب عاجز ناداره
په تندی کښې محراب هم وی

توگل په الله اوکړه
داروان شه د زړه سره

په دې تکو تورو شیو کښې
خلید ونکه مهتاب هم وی

قسبت

هغه پيغله څي ډېره موده د يو په نامه ناسته ده - او بيا
بل ته ورترغاړه کړې شوه - (ممتاز)

ستا په نامه ناسته اوس د بل شومه
زه دکه کورۍ ادل بدل شومه

اوسوزه قسمت د لوبو اوسوزه
څنگه رنگ په رنگ خاورې نجل شومه

زه پټه لومې پټه لمبه شومه
زه څي د نصيب په اورجل بل شومه

تخت او تخت خود ورپه د خدایه لاکټي دي
ستره ددي ژوند د سخت مزل شومه

هه یوه ورس د بېلې سخته وي
پانې پانې زه کله دکل شومه

گرځم په خيالونو په سوچونو کې
څنگه ناخبره زه د بل شومه

کړېنې د قسمت ممتاز وراينې نه
شومه زه واده خوپه کوم چل شومه

خیالونہ وسوسہ

سیم پہ کومہ ہوا مستہ
زرہ پہ کوم خیال کبھی روانہ

» دنیا پہ » ہاں بازار کبھی
ناخبرہ » خپل حاستہ

ماوہی چہ تل خوانی بہ وی
پہ رنگ رنگ خوشالی بہ وی

نہ بہ غم نہ بہ فویا وی
ہریوکس بہ پہ زرہ بنا وی

مور پلار به وي خپلوان به وي
خوابه ښکلي دوستان به وي

هم به کور هم به مالت وي
ډېر به مينه محبت وي

نوچي رودو دخت تير يري
نوغونه يي وير يري

نه يي پلار اونه يي مور شته
نه يي دور شته نه يي خورشته

نوښدي روښه يي جدا دي
هغوي ټول دبلبل چا دي

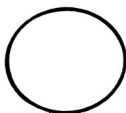
تصوړ کښي يي گرځي يري
د بابا کور يي يادي يري

په خوبو خو کښي يي راشي
په ژړا يي شپه سبا شي

دې نه پس به خه رنھا شي
دې نه پس به خه بنکلا شي

اوس دمرگ راسره غم دے
اوس مي خدايگو عمر کم دے

ممتان خدائے دي عفه اوکړي
اوس خوهر وخت دا دعا کوم

تاله به لاليه په ليمو درشم
تاله به په غنوپه اغزو درشم

ته د اختر مياشتې بختورې ته
ستا کتوله زه به په يلو درشم

ماته پخواني خبرې مه يادو
زه به هم بيا جانه په گيلو درشم

ستا خفگان چې ياد کړمه پښېمانه شم
زه به اوس لاليه په جرگو درشم

خان به په پروفې کښې راپټ کړمه
زه به دې ديدن له په پر دو درشم

تاسره مټان چې وعده کړې ده
تاله به د غنوپه چچو درشم

کور د بیلتون خورشه دای خه اوکړه
اوس پی دے دنیا کښې زړه لگېږي نه

زه دې په دیدن پسي رنخوره شوم
ستا دراتلو لارده چې لنډیږي نه

راشه داختر ورځ به رنگینه شي
پي له تانه زړه پي خوشحالیږي نه

ماله چې راچې نوپه رحما راشه
تکو تورو شوکتې دیدن کیږي نه

ماپه گودر دک منگه بیا کېښودو
ستا دشملې ول راته ښکارېږي نه

ستنا زما خبري ڏي اوڀري راوڀري
ويمهه چي رڀار ڏي حصارين بي نه

زه به ڊاگيلڪ ڊرته بل وقت اوکرم
خدا ٿي ڳوڻو ڳوڻو ڳوڻو خوشحالين بي نه

ماسم ڊما ڊما ڊما اوريل خور ڪرلو
راشه ڀٽ تياره ڪنهي ٿوڪ ڊسڪارين بي نه

ڪلڪ ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو
ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو ڊو

دَکَلو لختَه

په لاره چي ٿوله رپيبي کنه
پنڦله يواچي ده ويرپيبي کنه

جاننه ڇڪي سترگي نه او چتئي
مرکي ته گوري چي شرمپيبي کنه

د تور اوريل گلان چي پٽ کره دو رو
د روپو خور ده بد نامپيبي کنه

په سپينو لچو چي بنگري مزه که
دَکَلو لختَه ده ماتپيبي کنه

پرونه چي تاؤ کرو له خان نه ممتان
کلمی ده پامنو کيتي پتپيبي کنه

ماتہ تو پئے سترگو اشارو خبرې مکوه
ماتہ دچا مخکني دگيلو خبرې مکوه

هرخه چي ته واي راته اووايه پئه داکه نن
بيا راته پئه لارو پئه کوخو خبرې مکوه

ستازمادوزهار د خان پئه دي باندي لږ پوي کړه ته
ماسره د خلقو د جرگو خبرې مکوه

اووايه پئه داکه نن چي هرخه ستا پئه زه کني دي
بياد بچوسو لاندي داوچو خبرې مکوه

ژوند تو زمانيل د مے پئه نېته باندي به ختم شي
ماتہ ددعا او دخپرو خبرې مکوه

زه د ممتاز مخکني پئه شېبو شېبو ژر لے شم
ماتہ دسلگو داسوپاو خبرې مکوه

دور

دازما دسترگو تور دے
دازما دابسی زوئی دے

پئے آبار دبا با کور دے دازما دینئی رور دے
ما بے غبن کینی لو بولو، ما بے هر حائے گر حولو

دازما دزرهٔ به کور دے
دازما دمیبئی رور دے

چرتہ دے خوشحال دلو، ما بے هلته رسولو
پئے دنها پی دمور کور دے، دازما دینئی رور دے

دے چی لوئی شولو عاقل شو
نو زما حق کینی جاہل شو

اوس زمانه ئي زره تور دے
دازما دميني دور دے

زما هم ترې زره خفه شو دگپي نرپس گيله شو
چي بي وچي دے مرور دے، دازما دميني دور دے

دور دخور لويه اسره وي
چل تهر کيني به دازه وي

په اباد دبابا کور دے
دازما دميني دور دے

چي په يو غن کيني لوئي شوي
هغه کله جدا شوي

دشطان هسي مخ تور دے
دازما دميني دور دے

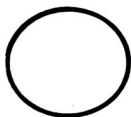
زرڳا ٻي دے دعوڻي خه دکا پني نه خو جو پنه دے
ستا غونو دل کړو اے لاليه نور د زورنه دے

ته خو زما ژوند ټي زما زرڳا ټي زما مينه ټي
خه واپي زرگيه زرڳا ټي تانه خدا ټيگوتورنه دے

کله چي ټي ياد شي تو ټي اوبښکي ټي له سترگو ټي
مابه به دې پوڻي کړي ستا په سينه کښي خواورنه دے

ته چي چرتنه خوښي ټي زه به عمر تېروم هلته
زه به ستا رضا کوم جان دې کښي خه پېغورنه دے

ته چي د ممتاز سره د ټول عمر لوڼونه کړي
دا دنيا فاني ده دلته ټول عمر له کور نه دے

ستا د مینې > دریو پټکوپه قلا، کټي یمه ناسته
شپه ورز پکټي تېر و مه > پردی خور نه یمه خلاصه

د آسما ستور و نه کورم، ستا په کټه به دوی پړیږیږی
جانم نوم ژر بختور دی، درته گوري بی وسواسه

ته چی کوم وطن کټي اوسې زما زړه به تاسره وی
ژوندی تاسره تړی ستا زما مینه ده راسته

ما د زړه کچکول کټي ایښي ستا د مینې خیر اتونه
بڼه کززان په زما کیږی کټي ناسته که هم ملاسه

په سینته باندي به درشم ستا مقام که را معلوم شو
د ممتان > و مره همت شته هسی نه چی ده ناراسته

دَاخْتَرُورْخُ

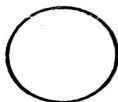
دا چي دي خُلي اختر وە ثومرە بنه وە
چي راغلي مي دلبر وە ثومرە بنه وە

ما دژوند خوانه په واره قربان کړي
شپه شوقدر ورخُ اختر وە ثومرە بنه وە

مسافر اشنا چي راغلو زه داچه وم
که به کورکه به بهر وە ثومرە بنه وە

ما په لپو به منگه راډکولو
دې چي ناست به په گودر وە ثومرە بنه وە

دممتاز لاس به يي نيولې وە په مينه
ثومرە بنکله مانیکر وە ثومرە بنه وە

ستا مينه ۾ ڀڪارده نور ۾ هڻج نه ڏي ڀڪار
دنيا ڏي ستانصيب شي زمانشته به شه ڪار

بڳاهه ۾ د آسمان ستوري به چيه نوله شميرل
مطلب ۾ بل شه نه و و مه ستا به انتظار

هر شه رقيب واي زه له تا ڪله صبرين م
بس ته ۾ د ز به سر ۾ نور به چا نه ڪوم اتبار

د مينه به يا غجه ڪينې ۾ يو ڪل به تخينه ڪرے
بددم به ۾ به اوريل ڪينې يا جو روم به ترينه هار

ستا مينه همت از خيل روند باندي ستوما ڪرے
يو ته زما ڀڪار ۾ نور ۾ هڻج نه ڏي ڀڪار

د آسمان لمنې سرې شوې
د ماښام تېرې خورېږي

ستا په طمعه یمه ناسته
شپه به خه رنگې تېرېږي

د راتلو تکل دې اوکړه
چې وعده دې هېره نه شي

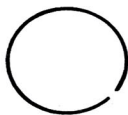
بې له تا د زرگي سره
په ماخدا اېگوښه چل کېږي

د سحر نه تر ماښامه
زما دغه بس یو غم وي

هسي نه جي لوظه نه شي
ستا اقرار دروغ بنڪارينِي

دممَٽار به ٿومره ٿونءِ وي
پڇي ستا نور انٽطار اوڪوي

بس اوس خيل وطن ته راشه
زريه هِي تاپسي شوڪينِي

په هرڅه به تېرېږي - دنېک نو اکه دې نه وي
چې زړه دې پرې رغېږي - د اشناکه دې نه وي

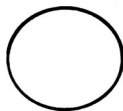
دا کور دې اے جانيه - تل په تا باندې آباد وي
چې ته پکښې گوځېږي - د دنيا که دې نه وي

باغونه سره کلونه دې همېش تر و تازه وي
بلبل دې په چغار وي - ديورا که دې نه وي

دا ستوري د آسمان دې همېشه داسې پر قېڼي
باران دې درحمت وي - د بربېنا که دې نه وي

ما مه پرېږده يواځې اندېښنې رانه چاپېر شي
هرڅو که خالق ډېر وي - نو بس ستا که دې نه وي

ممتاز د پښتني مېرمن - پروڼه بدنامه شه
که څوانه که زړه وي - د حيا که دې نه وي

وارخطا وارخطا کرخم
سودائی شوم نہ پوہریم

تہ پتہ کومہ جہہ لاری
زہ پتہ تا پسی کرخمیم

ماپتہ دی خبرہ پوئی کرہ
دآلفت انجام بہ داوی

مینہ اوردے سورانگار دے
زہ شپہ ورخ پکنتی سوزریم

وم کلونو تہ پتہ طمعہ
دچمن ہی اییاری کرہ

ککل زمانصیب کنتی نشتہ
زہ پتہ دی بانڈی پوہریم

خيل خيلوان

راڻي خيلر خيلوانو ڀڄي نن ڊڀره مينه اوکڀو
مرگه نو راروان دے ارمانونه به بيا اوکڀو

ڀڄي ڌارو ڀڀه يوبل ڀڀي بيا روستو نو ڀڀه خه
ڀڀه ڌونڊ به ڀڀول يو خه ڀڀو ڀڀو ديڊ نونه به ڀڀه اوکڀو

هغه وراڻي مسئي او قصي به کڀو راسه
ڀڄي موڙن ڀڀه يو خه کڀن و لڙ سوڀونه به ڀڀه اوکڀو

هنم ڀڄي ڀڀو گيلي به مو وي زرو نو کڀي يوبل ته
يو خه ڀڄي مخاخ ڀڀو نو کارونه به ڀڀول ڀڀه کڀو

دا استاد زره خبه ڀڄي زماڊ پاره مرگ وه
زماڊ پوڻه گيله ده نور جنگونه به ڀڀه نه کڀو

را حئي ڇي بيا يو ڄاڻئ شو ديوي ل سره په مينه
گيلې ماڻي به نه ڪر و حوصلي به ڇڙي او ڪرو

د ملڪ او قام ڊپاره دنيا ڪري ڪار پڪار د
ڇي ياد شو په دنيا ڪنڀي تن پير ونه به ڇڙ او ڪرو

مستان ڊڇوانو خلقو به ڄنگه بيه مل وڄ
اوبه په ڄانگ بيلين بي نه ، نعره به دغه او ڪرو

لوپتہ

تہ چي پئ سر لوپتہ و اچي ڊبره بنه بنڪارين
پنٽي پيغلي دحيا يوه بتوتہ بنڪارين

دينگرو ڊڪ لاس چي اوچت ڪري سردِي پتہ ڪري کلي
الله گواهه دے ماتہ سمہ فرشتہ بنڪارين

ديلار پئ مڪيني چي گرڇيڙي لڪه حوره چي چي
چي سردِي پتہ وي ڏرونوا کيني گلدستہ بنڪارين

دالوپتہ خوستا د سردا خه له گوري ورته
په سرِي و اچو چي بنه پتہ په پرده بنڪارين

شرم حيا دي ستا په ختہ کيني اخلي وي بس
په دي خويونو به هر چا ته نه ڏرنه بنڪارين

په سردِي و اچو لوپتہ خان پکيني پتہ ڪره کلي
ممتاز درزار شه گوره ٿومره خو خسته بنڪارين

خط

ماتہ دې يہ خط کبتي خدائے خير چي خبر چي خبر ليکلي دي
هېڅ پرې نه پوهېم چي دې خبر راته ويلي دي

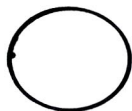
که دادې وي ليکلي چي ما پسي ژر بږه مه
دا خوشي خبرې خو ما پرې اوريد لي دي

ستان صحتونه زه پلو پورې ټول او ترم
ته چي راپه ياد شي ټول مې هغه وخت شيندي دي

خپل وطن ته راشه د جوړو د وري د پره ده
ولې دې جانيه کوي بل هائے ارو لي دي

داد خواندې شپې ور چي به هيچرې بيا رانسي
تا پسي ممتاز د پره سلگو سلگو ژر لي دي

72

د ژوند جو سنگره کښي وپريږمه زه
دا پي له تا وار خطا کيڻ مه زه

د هر ارمان گروان شلبد لے وينم
که په محل کښي هم اوسېږمه زه

ماته جوړه جوړه غمونځه ښکاري
تانه چي کله جدا کيږمه زه

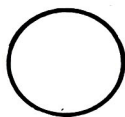
د قدر دانو قدر دلته نشته
دا سي وطن کښي حصارېږمه زه

۷۳

دېلبلا نو چالي مځ وړاندوټي
په دې ګلانو خفه کېږمه زه

لا ليه مالګه ناګهاته راشه
په انتظار کېږي دې کېږمه زه

په مټان هغه وخت قیامت وي ځانه
تانه پي څه وخت جدا کېږمه زه

زما دزرهٔ په آئينه کښې ته ټي
د ژوند کتاب هرې صفحه کښې ته ټي

دا ټي لټا خو هان نيمگړې گڼم
زما د ژوند هرې لمحې کښې ته ټي

بغير لټا به ژوندون څنگه تېروم
زما د زرې هرې حصه کښې ته ټي

زما د مينې امتحان اخلي ته
زما د ژوند هرې قيصه کښې ته ټي

ممتاز دې اوس د زرې پر دو کښې پټې
چې رقيبانونه پرده کښې ته ټي

حُنِي خَلَق

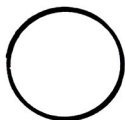
کينہ وِردي زور وِردي حُنِي خَلَق
دِپر پَه کِبر پَه غور وِردي حُنِي خَلَق

چِي پَه وِينو د انسان هم نَه مِرِي پِي
پَه دِنيا کِنِي حُناور دِي حُنِي خَلَق

چِي دِنيا تُوک د عَقبِي دِسرَه زار کِرِي
گورَه تومرَه بختور دِي حُنِي خَلَق

چِي بِيگاه سِبا د خدائِي ياد کِنِي مشغول وِي
خدائِي گُوهر چانَه بَهتر دِي حُنِي خَلَق

ممتاز نِن ورشَه پِخِلَه يِي پِخِلا کِرَه
چِي لَه تانَه مَرور دِي حُنِي خَلَق

شته په سپرلی کبني دپر کلونډ شته دے
نوما دپاره دپر غمونہ شته دے

سپيني سپون مي کله ميگے جوړي
ستا په زرگي کبني هم داغونہ شته دے

دخيل اوريل دا پيچ و خم چي گورم
دومره قسمت کبني زما ولونہ شته دے

دپر شوگند ونه خودي اوکره جانہ
لا د ممتاز زرگه کبني شکونہ شته دے

تہ پي پکيني نه پي اشنا زه پي خلقه کوم
سترگي پي رندي شه زه پي دغو سترگو خه کوم

توله شپه پي طبعه يم سکرکيني سترگي پي کرم
راشي راله نوب کيني زه پي دغه راتلو خه کوم

زړه نه زړه ته لاروي ټول عالم راته هم دا وايي
تا پي لارکيني پرېښوم زه د زړه پي لاروخه کوم

مور

په فکرونو اوسوچونو کنبې

۱. ے زما لخت جگره

۱. ے زما د زپکي سره

۱. ے زما دسترگو توره

۱. ے زما د زپهٔ ټکوره

پچي ته نه وے پيدا شوے

په نامه وې تش يا د شوے

زهٔ يه ستا ومه په طعه

خلاصه وم له هر غمه

په خيال کنبې په سوچونو کنبې

ستا خا که مې جوړوله

بس د مينې يو دنيا مې

په نظر کنبې چو رلېد له

تصویر کنبې مې لوبو لے

په شکل به مې گوتو لي

په سخنو او تکليفو نو

راغلي ته په خپل وختونو

ستا خندا زما دپاره
بهارونه نمورېدل وو
ستا ژړا زما دپاره
کاینات نسکورېدل وو
ستا په سترگوبه پو بښد مه
په هر حقوي دې رسېد مه
ستا زما تر منځه کله
خه عجیبه شان رسته وه
د فکر ونو او سوچو ونو
یو عجیبه سلسله وه
چې چې وخته اوده نه شي
چرته او بڼه پاتې نه شي
هسې نه وي خوب درغله
چرته کټ نه شي لوېدنه
نموچې لوی شوې د زړه سره
زه دې فکر کېم او تره
هسې نه بهرته لار شي
خه ضرر درته پېښې نه شي
زما زړه کېنې وسوسې وي
زما دغه دغه اند پېښې وي

گني ته اوس بسه عاقل ٿي
هسي نه ٿي نا قابل ٿي

تو ڀه سڀينه بڙيره زوئه هم
مورته هسي ماشوم بڻڪاري

زويه خدائے دي نگهبان شه
هرمشڪل دي تل آسان شه

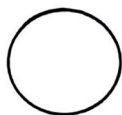
ٻي مور مره شي ٻيڪه پوءِ شي
ٻي دنيا کڻي ٻي اسري شي

بيا دمور قبرته ٿاري
شپه اوورخ بيا داسي وايي

موري تا پسي خفه يم
ٻه دنيا يواڻي زه يم

تو مور اوس ديانه لاره
را به نه شي بيا دوباره

ممتاز اوس به خفگان شه ڪري
ٻه ٽي وخت به ارمان شه ڪري

د بڼو د سر د پاسه
بوج د اښکو مې درنيرې

زه د خان نه خیرنه يم
تر مې اوبښکې مې تخيرې

ستا د يو ترخې خبرې
زور مې دومره زړه له ورشې

لکه ټوک د غر د سر نه
چې په زمکه راغورزيرې

د بنگړو شرنکار مې اورې
د سلگو مې خبرنه شو

ا زما ساده جانان چې
په کوم جهان کېني اوسيرې

نن د باران شپبه او بده شوه جوړې
د اوښکولار په مخ خوره شوه جوړې

د تودو اوښکو زور کمېږي رو رو
د امیدونو شمع مړه شوه جوړې

نن به ورځم د یو تپوس د پاره
د صحبت لاره کزه شوه جوړې

وهم چې د سین په چپو ځان لاهو کیم
بنکاري نصیب کښې مې تیاره شو جوړې

ممتاز په هر چا د پر اټبار کولو
حکله خو هرخوانه خفه شوه جوړې

بڻه اخلاق

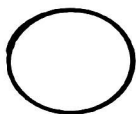
لارې او کوڅې درباندي ټپې ټپکاري
ته چې مشرکشر ته سلام کوې

نه دې په دولت او نه عزت کم شي
ته چې په خوبه نوله خوب کلام کوې

بگرځې ته په مزکه خواسمانې ته
ته چې د پردې خپل احترام کوې

ته به د هر چا زړه ټپې اوسينې تل
ته چې بڻه خملت په هر مقام کوې

زه ممتاز له تانه خفه کېم نه
ته خو نصيحت ماته مدام کوې

په ليمو بامندي راواوري
په ننگو اوبنکې خوري شي

په مگروان باران باران شي
په خولم کبې ې راټوي شي

د زرگي په غم بنادي کبې
د دې سترگو پوره لاس وي

کله خاندي به ې واره
په ژرا به کله سرې شي

دانگي کبې اوبنکې مگورم
تومي ترې راته بنکاري

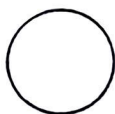
ماڌ زرهه غم پيٽه دے سائے
دوئي پھ ڄھه تودوي تودوي شي

زه خو هر چاته دا وایم
زما هنج غمونه نشته

نوييا زرهه جي داسي وئي
اندرون ذري ذري شي

چي ذرهه پھ رنج اخته شوم
نو زه پوي شوم جي ڄھه چل دے

مستان اوس پھ دغه لوي شوم
چي جي هر چانه کيلي شي

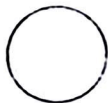
کیلہ دے پہ سر سترگو، دے کپے سرہ بہ گورو
نن راشہ در رکہ سرہ دے قصے سرہ بہ گورو

راخہ در قیبا نو پہ سر، توری خاوری واپوہ
راشہ زمانوالہ، دے پتئی سرہ بہ گورو

زما وستا تر پنچہ، در قیبا ہواوخہ کار نشہ
خپر دے اے جانیہ دے لا بچے سرہ بہ گورو

ماتہ دبیلتون دتوروشیون خبری مہ کوہ
اوس خورنیا ورخ دہ دتیری سرہ بہ گورو

خیال کبھی مے دورچی، اوڈ شپی مے پہ نوہونو کبھی
ممتاز در نہ لوکے شہ ستا وندی سرہ بہ گورو

ستا مينه لاليه دروغترنه شوه
لار د صحبت راته اغزنه شوه

ثومره په اخلاص ياندي درغله وم
هره يو خبره ستاشکمنه شوه

تا پکښې گډون د فرېب وکړلو
ثومره پاکه مينه وه خيرونه شوه

نه زما زاري نه مې منت مې
مينه دې لاليه کبرترنه شوه

ته نو په قدم قدم جي لوظه شوې
خکه نص ممتاز دومره غمترنه شوه

لور

مستہ مستہ گرچی جوئی وایہ پتہ کوم خیال ئی تہ
خاندی خوشحالین ئی، دبابا دکور مشال ئی تہ

تہ چي شوئی پيدا نوهغه ورخ نه دبل چا وئ تہ
تہ بناسته کونتره ئی، ناسته پتہ دپوال ئی تہ

ستا طلبکاران خوجوئی، هرخا ئی ستاپه طمعدری
خان نه خبرنه ئی چي راگره پتہ کوم جال ئی تہ

تہ دمور ملگری دبابا دسترگو تور ئی تہ
تہ دسپوز مسم خور ئی او پوره پتہ خیل جمال ئی تہ

تا دبابا کور پتہ خیل هنریان دی دنیا کپرو
ثوک دی خوش قسمته چي دچا راوتے قال ئی تہ

تہُ غُبرِتِ دِوَنو دِبا با دِسرِشلِہِ یُ تہُ
چِری سِکِہِ مہُ شِی پِہُ رِشِتیَا قِیمِتی لال یُ تہُ

تہُ دِپِردِی کُورِی مُورِ دِی ہرِ وِختِی پِہُ پِشِانِہِ وِی
تہُ کُہُ پِہُ کُورِی یَا وِلا یِہُ دِہِوَالِ یُ تہُ

خُہُ او کِرمِہِ لُورِی دِادِخُذائے اور سول لاریہ دہ
خُذائے دِی جِدا مِکِریہُ خُوجِدا رانہ فی الحال یُ تہُ

تہُ بَہُ شِی وادِخُہُ زُہُ بَہُ دِی کُورِکِنی سِوِدا یُ شِمِہ
مِکِرحِمْ بَہُ ہِوَالِ کُورِکِنی چِی بَہُ لُورِی پِہُ خُہُ حالِ یُ تہُ

تِخِتِ خُویہِ زُہُ دِکِرمِہِ خُویجِتِ دِی دِرِلِہُ خُذائے دِرِکِری
شِپِہِ او وِرِخِمْ یُ خُذائے تہُ مِمّانِ زِغِہِ یُ یُ سِوَالِ دِے

شپه د انتظار

غمه نیمه شپه وه هر طرف چپه چپیا وه
د سڅې ابادۍ نه جوړه شوې یو بېدیا وه

وعدۀ یې وه د راتلو خکله زه وم په انتظار
یوزۀ ومه پرېستانه یوزرکے ده په درزار

خان سره لگیا وم هم کول هم یې رپېل
ستوري په خندا وو خندېدل او مسېدل

ډېره اوږده شپه وه په هېڅ رنگ نه تېرېدله
یوه یوه لمحہ لکه د کال به تېرېدله

زړکے یې په درزا شو خه کشا یې واوړېدله
ماوې جوړې هغه دے خوېشو وه ز غلېدله

ناخا پيه ٿوڪ ڏيوڪا پيه لاس زما پيه لور راتللو
خدا ايلگو چي ٿوڪ نه ڏو اورڪه وه الوتلو

پر پوتنه ڪٽ ڪٽي ٿه پي ٺانر غونڊي ڏمه
زڪا پي لونهه باندې حيرانه غونڊي ڏمه

سترگو ڪٽي ٺي خوب وه غوزميه وه ننا قران
حيرانه وم چي ٽنڪه به زرميه شي پيه قران

پيه ڊي ڪٽي ٺي نظر شو ستوري ڊاسي پر ڦڦڦل
ڊري ڊري ڊيوپي ڊي چي اسما ڪٽي بلبل

سپون ميه ٺي تر نظر شو پته پته خند بدل
ماته به ٺي ڪنل نري نري به مسدل

ٺي شميه واره ستوري ڪر چايس تر ٺي تاو بدل
په شمعي ڊٽنگ غونڊي ڊي نه زار بدل

دنيا ڊسپون ميه ڪار ڊي لکه شمعه بلبل
ما ورته ڪانه او خدا ايلگو چي ڊا مسدل

ما وې پېچې اے سپوږمه زما آشنا نه خه خبرې
اے بنگلې سپوږمې دېې و فانه خه خبرې

سره شوه په خندا اورا تر شوه داسې گويانه
واوره دچا او د وفا قصه له ماته

زه هم په زړې کې ستا په رنگې يوارما لرم
زه هم يو آرزو او تمنا دتا په شان لرم

ستا که په زړگوتې مسيدلي پر ورو نه دي
زما هم دادي زړه باندي يو تو سوي داغونه دي

ما هم د وصال په طمع غرونه نرولي دي
ما هم انتظار کې د پر عمروندارولي دي

ما هم په دې لار کې دېرې شې شو گيرې کړي دي
ما خو دې نه سختې سختې هم لا ترې کړي دي

ما دچا دپاره مسدل هم ازده کړي دي
ما دچا دپاره خند بدل هم ازده کړي دي

زڙه ترې غفه شوې مورره ترېنه تله يم
دې دنيا نه لرې ډېره بړه ترېنه تله يم

چې زړه ېې صبر نه شو آخر بيا ورله راغله يم
اينې ماته گورې دا دې بيا ورله راغله يم

غوښتې د راتلونو د ډډو نه راغې آشنا
خدا ښکوي چې دې نه پس به څه راغې آشنا

اے ممتاز اوډه شه ټول فکرونه ستا عبت دي
مه زياتو غم دې د اغمونه دې هم بس دي

په دې کبې يونزې غونډې چپه د هوا راغله
سترگې ېې شوې پټې پرکالي راباندې راغله

اوزه چې شوم اوډه نو د غمونو نه شوم خلاصه
ډېره دمه سترې د فکرونو نه شوم خلاصه

سکرچې شوم راوښخه لوستومانه غونډې دمه
د ځپل سوي قسمت ته زه حيرانه غونډې دمه

لُوبِي

تہ چچی جدا زمانہ گرجی دایہ خہ شی
جانانہ بنہ بہ نہ شی کہ زہ درنہ خفہ شوم

زما د دوارو سترگو توره
دابی لہ تا یمہ شمکوره

ستاپہ لیدومی دزرہ کلی خورہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

ما وہ ژوندون تاسرہ ترے
اوس رانہ گرجی جدا وے

ستاپہ جفا بانڈی می دہر زہ کے خفہ شی
جانانہ بنہ بہ نشی کہ زہ درنہ خفہ شوم

دا ژوند خو بیا نه راجی جانده
ولی جدا گرخی زما نه

چی مون جیدا یو د غما ز زرگه به بنده شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

ماته د زړه په لار نزدی شه
غم می شی لری په دی پوی شه

ته مالده راشه چی دا غر غما ز کچه شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

ممتاز په دغه نه پوهی ری
جانده کیله دی په خه کی ری

دینی لار هسی نه نیمه لار کینی دوه شی
جانانه بنه به نشی که زه درنه خفه شوم

96

لوبه

جانانه کله به راجي زړه ې ژړيږي
بي تا، نه قلاړيږي لاليه کورته راشه

په ژړا ژاړم سود ې نه شي
بېلتون ې اولي په زړه غشي

دا ې لتا ې جانه زړه کله صبريږي
بي تانه قراړيږي لاليه کورته راشه

ستا جدایي ده ډېره گرانه
دنیا په ما باندې ده ورانه

بکه باران غونډې مې اوبنکې راڅڅپړي
بې تانه قلارینې لالیه کورته راشه

ستا دراتلو به څه حاجت شي
دجنارې کټ مې چې اوچت شي

مړي بیا کله په ذرا راژونډي کيږي
بې تانه قلارینې لالیه کورته راشه

فرياد

زه به خه درته بيان كرم
حقيقت به درعيان كرم

ژوند هي خه رنگي تيريبي
بس يو پته دے کميبي

كله كله فكر اوكرم
خيل ژوندون ته نظر اوكرم

ماشورچه ده چي تاويبي
بس يو پته دے کميبي

هر يو کس په دې دنيا کښې
ژوند تيري په دې سودا کښې

چي به هرڻه زما کيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

په چا بنه وختونه راشي
پتول غمونه ترې په شاشي

په هرڻه الله پوهيڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

مٿان دغه بس يو کار ڪه
غم دهر چا په هان بار ڪه

خدا ته په دغه خوشحاليڙي
بس يو پتو ڏي ڪميڙي

شاہین

دخپل زوئے کرنل ضیاء (رچی پائلت دے) دا ڈکیرنہ

۱۔ شاہین پچیہ ، اے دھت زویہ

۱۔ پتہ رشتیا پستونہ ، اے دغرت زویہ

۱۔ جذبی خاوندہ ، اے دھوا زمریہ

۱۔ ارادی خاوندہ ، اے دفضا زمریہ

۱۔ ستا ارادہ پنخہ دہ ، ستا ارادہ منمہ

۱۔ جذبی نہ دکہ ، داستا جذبہ منمہ

۱۔ شاہین پچیہ ، د شجاعت تکرپی

۱۔ طاقت نہ دکہ ، اے د طاقت تکرپی

۱۔ دفضا زلیہ تہ د سیلہ نہ تہ تہ

۱۔ د تہی نہ دکہ تہ د تہی نہ تہ تہ

اے درفتار شاہینہ ، داستارفتار منمہ
اے پہ رشتیا بنکاری ، زہ دی دابکار منمہ

قائلہ ستا دینچی ، داستا پنچہ منمہ
نہ جی خطا دی شوغہ ، داستا شوغہ منمہ

قائلہ ستا دجرات ، داستا جرات منمہ
اے دشاہین پنچہ ، ستا شجاعت منمہ

زہ دی غیرت منمہ ، خود آتہ ناست خہ لہ ی
داغلی پلے غونڈی ، داسی ناراست خہ لہ ی

مٹا دی غونڈ کرے وی ، داتہ مدھو وی ی
زما توردنہ زویہ ، داسی خاموش وی ی

جو پدہ آرام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی
پہ دپس ناکام بانڈی ، تہ عادت شوے ی گنی

اوس خو دپینو کپنی ہغہ ، زہ آسمہ نشہ دے
اوس دی پہ سترگو بانڈی ، ہغہ پردہ نشہ دے

اوسن اوتلے شې تہ ، برہ ختلے شې تہ
پاس دھوالہ پردو ، لربر وتلے شې تہ

اوس تہ آزاد ئي شري، اوس تہ خندا کولے شې
پاس دفضايہ سينہ، تہ مشغولا کولے شې

پي خہ دي زيہ غواري، هر خہ آزار کولے شې
خوکہ خيل خان باندي، خہ اعتمار کولے شې

پاسه يقين اوکړه تہ ، وزر نہ کار واخله
دا پاس فضا اووينہ ، نظر نہ کار واخله

اے دفضا بنکاري ، لاندي ټکړو تہ گوري؟
اے دشاھين بچيہ ، پاسي تیکو تہ گوري

تہ خہ ټپوس خونہ ئي ، ستانوم شاھين دگوري
دا دشاھين دپارہ ، دپړلوي توهين دے گوري

يادونه اُميدونه

اے دمکي زمکي بيا رايا ده شوپي
بيا زما پيه سترگو کني آيا ده شوپي

نن د خدائے دکورنه خان لوکے کچه ته
تاو شه ترې راتا و شه چي نايابه شي

دا ساعت چي ترشي بيا به رانه شي
خلاصه به دغم هره فريا ده شي

زه ذرچه پيه سترگو کعبه وينمه
ولې زما سترگو ته حبرانه شوپي

دا ارمان دهر مومن پيه ذرچه کني ده
ته ممتان جوړاوس ويندله خوا به شوپي

پښتون

زۀ د پښتون لور د پښون خور د پښتون مور يمه
ډکه د پښتونک پښتنه د پښتون کور يمه
زۀ د مينې پنگله خو دشمن دپاره اور يمه
زۀ يم پښتنه لوکے لوکے له پښتون دور يمه

دا زما پښتون روکي خو هرچا پترند لے دے
داچي د غبرت غرتہ دے ټول عمر ختلے دے
داچي په پښتو کښي قومره بره رسد لے دے
داچي په عزت باندې هر کور کښي زېږېد لے دے

دے چي اقرار اوکړي بيا تر کله دوستو کښي نه
دے چي قدم داخلي نوبيا همکړي خو يښي نه
دے د همت توره دے په يو طرف چلېښي نه
دے همتي توان دے مصيبت نه نو وږيږي نه

دے د دور وجود د خپلو مټولو پي لھاقت گټي
 دے د غور پروڼي د آسمان نه هم اوچت گټي
 دے د پردي مور عزت د خپلي مور عزت گټي
 دے د مور خدمت دمور د لښو لاندي جنت گټي

دے پي خټه دخت توان وي نو محفل به د جرو وي دے
 خټه دخت پي بوداشي نو بيا مشر د جرگو وي دے
 د حق سره ملگره هم د خپلو د پردو وي دے
 دے د اسي مخلص دے پي هر دخت د مشورو وي دے

سل کارونه پي بنه دي نو بوداي بد عادت دے
 دچاسره چي وران شي نو بيا دے لوپي مهيت دے
 نو بيا نه پخلا کي دي په جرگونه په منت دے
 هر خټه په سين لاهو کړي په نو دم پړيو ساعت دے

دے پښتون روکي ته زه بس دومره نصيحت کوم
 صبر نه کار اخله دوره زه درسه منت کوم
 بيا به زه قيصي دي په مره اي د شجاعت کوم
 زه ممتان به غر روره ستا په شرافت کوم

نعمت

ستا نيکي نه ضائع کيږي
دابه هله پکار بيږي

توک که دې باندې پوهيږي
دين دنيا به دې بڼه کيږي

نېت دې هر بنده ته بڼه کړه
دا توبڼه د خان سره کړه

مرگ نه پس به هم ياديني
دين دنيا به دې بڼه کيږي

مرگ نه پس خوهرتته تر شي
توک چې تور لحد کښې گهر شي

بیا به هلتہ کنی خہ کی بی
دین دنیا به دی بنہ کی بی

پہ دنیا کنی بس یو کار کرہ
غم دھر چا پہ خان بار کرہ

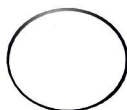
خدا ئے پہ دغہ خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

خدا ئے انسان دے پیدا کرے
اوپہ دی ئی دے پو ئی کرے

پہ نیکی خدا ئے خوشمالیری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

ممتاز هر چاسره بنہ کرہ
داتوخه د عقبی او کرہ

دابہ هلتہ کاریری
دین دنیا به دی بنہ کی بی

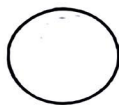

مينه چي پيدا شي فنا کيڻ نه
زره چي بند يوان شي آزاديڻ نه

دا دغم تيرې ٿومره فوري شوڻي
اوبنکي بلوم خورنھا کيڻ نه

اے داسمان ستور و پيءُ جرگه و رحم
يار مې مروردے پخلا کيڻ نه

څنگه دي ممتاز نه زرمکے صبر کرو
نوڪ نو داوري نه جدا کيڻ نه

تا چي په سلگو سلگو کښي تېره کړه
مانه نو دې خپله قصه هېره کړه

اوس خو به خبرې هرځای کيږي نو
تا دراز خبره چي برسېره کړه

دا نو يو وپه غوندې خبره وه
تا هسې د بلې نه نن ډېره کړه

زه در سره مينه په اخلاص کوم
تا مينه شكونو کښي راگېره کړه

ما وېل په مرگ به جدا کيږم و نه
تا مستان د ژوند په لار کښي هېر کړه

مینه

دُ عشقِ سمندر کبھی د مینہ یو کشتی دہ
موبن دوارہ پکبھی ناست یو تباہستہ سینہ سپو بندہ

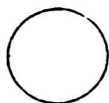
دا تن زما د پارہ پرون نہ د پر بہتر دے
لا لے مہی خوا کبھی ناست دے نری نخہ سیلہ دہ

دنیا نہ ناخبرہ ہر چانہ جی نصیر ہ
نہ کئے نہ مالت شہ نہ کورنہ حویلہ

د کمل نو شوی چھی ورثی بورالہ پہ چن کبھی
تاوین یی دکلا نو تیارہ کہ ترو بندہ دہ

خمار خمار موسم دے د مینہ انتہا دہ
آواز دلری راشی نحو بندہ پنکھی شپیلہ دہ

ممتاز غموندہ ورک شولالے مہی راروان دے
وسن خاندہ نحو شحال بندہ د غم وروستی سنگد

ستا دڪبر انتها ده ته پوءِ نه ئي
دا قصه بگکا صبا ده ته پوءِ نه ئي

مال دولت خود لاس خیر دے جا پوءِ کره
تا تر لپ لپ چي پرې ملا ده ته پوءِ نه ئي

محبت خود شوک په زور کولے نه شي
دا خبره د رضا ده ته پوءِ نه ئي

راز د مینې خلق پت ساتي نادانہ
ته په هر خائے کبھی گلیا یی ته پوءِ نه ئي

دخيل زبره علاج دي او کره ته پتخيله
ممتاز ولي لا پروا ئي ته پوءِ نه ئي

داچمن

زۀ یو ورځ کله شنه ته لایم
ماوے سپل دکلو کرمه

د بورا په شان به زۀ هم
هر یو کله به شکلومه

په چمن کښې گرځېدمه
هر یو کله ته اودرېدمه

شین چمن رنگ رنگ کلونه
زما زړه وهل ټو پونه

نو یو کس دکلو خوا کښې
گرځېدو په دې سودا کښې

پڇي دا ٿول ڇمن زما دے
په هر گل ۾ي زره شپدا دے

کله گل شوکئي له بوٽي
وي د کبد لکه چکي

کله پانهي راشوکئي دے
هوا کني الوزئي دے

په مستي داسي روان دے
لپونے د بيان دے

ناکھانه داسي غبن شو
دمالي آواز برگ برگ شو

داته خه رنگي بد بخت ۾ي
گل شوکے دهر ۾ي تختي

ماد زره ويني ورکي
دا ڇمن ۾ي اباد کپے

در چمن تو دهر چا دے
هسي نه يوزخي ستا دے

د مالي په دې نصيره
شوم نحو شماله در په سه

در چمن زمونږ چمن دے
در وطن بنکله وطن دے

حفاظت به ئې کوو مونږ
هر آفت نه به ئې ساتو مونږ

گیله

دهنه تور سرې چې دچا د خاوند په قبر غورېدلې
خهرې لاهغسې تازه دي

گیله نو خدايه نه کرم
يو خبره هسې کومه

زه نومره بد قسمته يم
چې به او بڼکې تل تخومه

زما قسمت نو بڼکاري
تورو شپو کښې دے ليکله

رڼا خو نه بڼکاري
په تيارو کښې ژوند تېرومه

هرڅوک زړه دواړه کرم
چې په صبر به وخت تېر شي

د غرنه او پخت غم دے
دابه څنگه زه سر کومه

د ځاني ژريا خو نه کورم
دې: پخو ته خفه کېم م

ته صير خدايه وركې ي
دوئي به څنگه پخلا کومه

ما دا طمعه کوله
خو شعلي به چرې راشي

اوس څه اووايمه خدايه
چې د څه طمعه به کومه

ښه ورځ مې لوئ خفکان دے
په حساب ئې نه پوهېن م

د زړه زور مې اوبه شو
نور طاقت به پيدا کومه

چاپېره ځان نه کورم
په تير وکښې شومه کېره

په کومه ډډه اوځم
ځان به کوم نخواستو رسومه

د ژوند ملگره لارو
تورو خاورو کښې رونه شو

يو اځې شومه پاقه
اوس به دغه ژبا کومه

ځان ته به نه گورم
کله تا سره وعده کوم

دا ستا پر پښې يا غيچه به زه
په صبر تازه کومه

د هرڅه ته مالک ې
خدا يه تاته ې دا سوال دے

بې ته ې مدد اوکړې
نور د هسې طبعه نه کومه

118

بېگه مې د آسمان ستوري په چپه خوله شمېر ل
مطلب مې بل خد نه و، و مه ستا په انتظار

د رقيب دې هر شخړه وايي زه تانه نه صبرېزم
بس تې مې د زړه سرې نور په چانه كوم اتبار

د مينې په با غچه کښې مې يو کله په نخښه کړه
د دم به چې په اور بل کښې يا جوړوم به ترې نه هار

”زوی مور ته“

ستا د خوري خولي ته زارشم موري
ستا د عاكانو باندي بارشوم موري

تاچي په خه خوارولوئ کي يم خه وپلشم
دا ستا احسان زه په دنيا کي خلاصولئ نه شم

زه چي پيدا شوم نو په هيم نه پوهيدم موري
دا سي نادان وم چي به هسي ژر پيدم موري

په خه خوارو او په محنت باندي دي لوئ کړم^{زه}
په اشارو او په خبرو دي بيا پوئ کړم^{زه}

ته به وي وينه ولي زه دي او ده کولم موري
په پستولاسوبه دي زه ورو ورو تپولم موري

په زر قربان به دي ديد و منع کولم موري
خان دي کړولو ولي زه دي آبادولم موري

تومره نوارِي تومره محنت دي ماسره كولو
زه بنه پوره شوم تابه بيا هم محبت كولو

موري چي پوتے شومه زلمے شوم دا گرفتار كومه
ستا په نوارِي او په محنت باندي اقرار كومه

مانه به داسي كار نه كيږي چي خفه شي پري ته
د ملك او قوم خدمت به كومه چي غره شي پري ته

د خپلي خاورې به زه داسي حفاظت كومه
زه مقابله به د دشمن په خپل طاقت كومه

زما وطن ته به دشمن يره كتله نه شي
پنښې به يې ماتې كومه دلته به راتلله نه شي

زه د ممتاز په پاكي غېږي دا شو كند كومه
دغه مې لوظ دغه وعده دغه قسم كومه

دَ ژوند په دې کتاب کېنې تخننه کوم یوځای کېنې کېن دم
زه کومه پانیه اولولم او کومه پکېنې پرېن دم

په هرې یوې پانیه کېنې جدا د غم داستان دے
زه کومه قصه او وایم او کومه پکېنې پرېن دم

د دې نه خبرنه وم چي به دا قصه هم کین ی
زه لایمه لاهو شومه اوس خه به را وپتېن م

زما قسمت دې خدایه په تیاره کېنې دے لیکلے
زه نورمه تیند کونه نوزه چرته قدم کېن دم

زما توره نصیبه په رشتیا د غم نه دک ی
زه خه تاسیر اوس او کومه په چل ی نه پوهېن م

خبره ستاد مینہی دھر چانہ زہ پیتومہ
ستامینہ لوئے سوغات دے زہی زہ پوری لگو

دا مینہ لوئے نعمت دے ہم پہ دی دنیا جنت دے
ستامینہ پی پی مل شوہ نور پد ہر خہ اور لگو

لا لید مہربانہ تہ جد ا مہ شی لہ مانہ
دا ستاد راتلو لاریہ پد بنوزہ جارو کو مہ

فن راشہ دزیرہ سرہ دھچانہ مہ کو ویرہ
پد طمعہ درتہ ناستہ بیم پہ زہہ خال لگومہ

ممتاز نمو تولہ ستادہ ستامینہ کبھی ہی سودا
زہ ستاد صحبت خبر پی کلہ چاتہ کو مہ

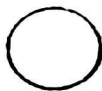
په هر طرف چي چي خي نوزۀ به ستا دلاس هماسم
ما مه پي پي نده يواخي زۀ به چ پره وارخطا شم

بي تانوزۀ ژوندون هيو پي ژوندۀ حسابوم
تۀ ولي راته واي چي زۀ پاتي تر سبا شم

رقيب زمون تر منجۀ دنقرت لاري تو کلي
د هرڅۀ به صفاشي نوکۀ زۀ درنه چ سخلا شم

بر باده زندگي ده ، هنج پي چل ئي نۀ پوهي م
په کومه لاره ورشم او په کومه تري نه راشم

ممتاز داسي صادقۀ ده چي هرڅۀ به هواري کي
نوتۀ دي نيت صفاکړه چي زۀ پوهي په رنياشم

نواره ناره زندگي شوه په غمونو په فکرونو
هسي ژوند لره خواري شوه په دې دومره تکليفونو

د غمونو په دلدل کښي نه د خان نه د جهان شوم
هسي تېره مي گواني شوه د دنيا په فرېبونو

د سبا په طمعه ناسته، د ما بنام تياره لانه په
په ژرپا مي سترگي سرې شوې، په سلگو په فريارونو

زه غوڅيل فکرونه نه کم، تا پسي مي زړه خوږېږي
پچي ته خه رنگي لاهو شوې د اجل په دريا بونو

په رضا د خداي رضايم نور صبر سوال ترې کړمه
خدايه ته ناراضه مه شي زما په فريا دونو

د بنده طاقت ته گوري، امتحان مي هومره اخلي
خدايه ماله طاقت را کوي په دې سختو ساعتونو

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**